
§ 50

Esitys kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi 1.1.2022 alkaen

TRE:6576/02.04.03/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Anu Toppila

Valmistelijan yhteystiedot

Jätehuoltoinsinööri Anu Toppila, puh. 040 806 3362, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Anu Toppila, Jätehuoltoinsinööri

Päätösehdotus

Esitys kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaksi 1.1.2022 alkaen asetetaan julkisesti nähtäville 13.10.-11.11.2021 toimialueen kuntien virallisille ilmoitustauluille.

Asianosaisille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta 11.11.2021 mennessä.

Toimialueen kunnilta pyydetään lausuntoa jätetaksaesityksestä 11.11.2021 mennessä.

Perustelut

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisessä

Elinkeinoelämän jätehuolto on pääsääntöisesti jätteen haltijan järjestämisvastuulla. Kunta kuitenkin vastaa tietyin ehdoin toissijaisesti näiden jätteiden jätehuollosta. Jätelain 33 §:n mukainen toissijainen vastuu tarkoittaa sitä, että kunnilla on velvollisuus järjestää yrityksille ja muille yhteisöille jätehuoltopalveluja tilanteessa, jossa jätteen haltija tätä pyytää muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Pynnön voi jätteen haltijan puolesta esittää myös jätteen kuljettaja tai muu toimija osana tarjoamaansa jätehuoltopalvelua, kun pyyntö koskee jätteen käsittelyä. Toissijaisen vastuun nojalla tuotettavia jätehuoltopalveluja kutsutaan TSV-palveluiksi. Kunnan toissijaisen jätehuoltovastuun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla.

TSV-palveluun liittyvistä menettelyistä säädetään jätelaissa. TSV-palvelun tarjoaminen perustuu aina jätteen haltijan esittämään pyyntöön ja

arvioituun palvelupuutteeseen markkinoilla. Silloin, kun jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan palvelusta jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustassa eli Materiaalitori-verkkopalvelussa. Vasta sen jälkeen, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jäteyhtiölle. Materiaalitorin käyttövelvoite ei 19.7.2021 voimaan tulleen jätelain muutoksen myötä koske tiettyjä hankintayksiköitä, jotka voivat selvittää markkinaehtoisen palvelun saatavuutta myös julkisten hankintojen Hilma-ilmoituskanavan kautta.

Kunnan on tehtävä jätteen haltijan kanssa TSV-palvelusta sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan. Sopimuksen voi jätteen haltijan puolesta tehdä myös jätteen kuljettaja tai muu toimija. Jos sopimus tehdään muualla kuin jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustassa, kunnan on toimitettava olennaiset tiedot sopimuksesta tietoaalustaan viimeistään 14 vuorokauden kuluttua sopimuksen tekemisestä.

Velvollisuus käyttää Materiaalitoria ei koske toissijaista palvelua, jonka vuosittainen arvo on alle 2 000 euroa. Jätteen haltija voi tällöin osoittaa palvelua koskevan pyynnön suoraan kunnan jätelaitokselle. Palvelusta ei näissä tapauksissa tarvitse tehdä sopimusta. Kunnan jätelaitoksen on kuitenkin vuosittain toimitettava tietoaalustaan tiedot tällaisten palveluiden kokonaisarvosta, palvelua käyttävien jätteen haltijoiden kokonaismäärästä sekä tiedot annetusta palvelusta jätelajeittain ja käsittelymenetelmittäin eriteltyinä.

Yleistä TSV-taksasta ja sen valmistelusta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tuotettavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. TSV-palvelusta peritään jätteen haltijalta julkisoikeudellinen jätemaksu. Jätemaksun perusteista määrätään jätetaksassa, jonka kunnan jätehuoltoviranomainen hyväksyy. Jätemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan jätehuoltopalvelut tuottavalle kunnalliselle jäteyhtiölle, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle, joka toimii jätehuoltolautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia eikä palveluja saa kompensoida asukkaiden jätemaksuilla tai markkinaehtoisen toiminnan tuloilla. Lisäksi kunnan TSV-palvelusta perittävä jätemaksu ei saa alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua. Näin ollen TSV-jätehuoltopalveluista perittävien jätemaksujen on oltava vähintään yhtä suuria kuin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan vastaavista palveluista perittävien maksujen.

Kunnan toissijaiselle jätehuollon järjestämistä varten Pirkanmaan Jätehuolto Oy on tehnyt laskelmat TSV-jätehuoltopalvelujen kustannuksista ja niiden perusteista. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on toimittanut jätehuoltolautakunnalle 21.9.2021 päivätyllä kirjeellään TSV-jätetaksan valmisteluaineiston.

Käsittelyssä on nyt esitys kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen jätetaksaksi 1.1.2022 alkaen (liite 1). Jätetaksaa esitetään astuvaksi voimaan, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta.

Jätehuoltolautakunta voi jätelain sallimissa puitteissa määrittää maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautakunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain mukaisesti.

Jätelain 79 §:n mukaan yrityksille ja muille yhteisöille, joihin asia vaikuttaa, on varattava vaikutusmahdollisuus hallintolain 41 §:n mukaisesti ennen jätetaksan hyväksymistä. Vaikutusmahdollisuuksien varaamisen ja mahdollisten muutosten jälkeen jätetaksa tuodaan jätehuoltolautakunnan hyväksyttäväksi.

TSV-jätetaksan rakenne ja merkittävimmät muutokset jätetaksaan

TSV-jätetaksan mukaisilla jätemaksuilla katetaan kuntavastuullisen TSV-jätehuollon järjestämisen ja toteutuksen kaikki jätelain mukaiset kustannukset, jotka muodostuvat jätteen käsittelystä ja tiedotuksesta, neuvonnasta ja hallinnosta. Jättemaksuilla katetaan myös kaatopaikkojen käytöstä poistaminen ja jälkihoito sekä jätehuoltoviranomaisen toiminta. Jäteastioiden tyhjennysmaksut sisältävät lisäksi keräyksen ja kuljetuksen.

TSV-jätetaksa on laadittu kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvalla jätekeskuksissa ja jäteasemilla vastaanotettaville jätteille, Tarastenjärven jätekeskuksessa vastaanotettavalle vaaralliselle jätteelle sekä jäteastioiden tyhjennyksille. TSV-jätetaksan rakenteen esitetään säilyvän samanlaisena kuin vuonna 2021.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jätelain 79.1 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV-jätetaksaesityksessä on määritetty maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille kunnittain ja jätelajeittain.

Vuoden 2022 TSV-jätetaksassa sekajäteastioiden tyhjennyshintoihin on esitetty muutoksia kuljetusurakkakustannusten sekä jätteenkäsittelykustannusten muutoksiin perustuen. Alue- ja astiakohtaisia eroja syntyy kilpailutuksen seurauksena eri urakka-alueilla. Kuljetusurakoiden kustannustasomuutokset on viety taksaan alue- ja astiakohtaisesti. Yksityiskohtaiset euromääräiset ja prosentuaaliset muutokset sekajäteastioiden tyhjennyshinnoissa on esitetty liitteessä 2.

TSV-palvelujen jätetaksassa sekajätteen käsittelymaksua on esitetty korotettavaksi kolmella eurolla 88 euroon/tonni (alv 0 %). Voimassa

olevassa jätetaksassa vastaava käsittelymaksu on ollut 85,00 €/t (alv 0 %). Kuten kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksassa, myös TSV-palvelujen jätetaksassa sekajätteen käsittelymaksun korotusesityksen taustalla on arvio yleiskustannusten noususta sekä Tammervoiman porttimaksun korotuksesta.

TSV-palvelujen taksassa sekajätteen käsittelymaksu on korkeampi kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksassa, jonka johdosta sekajäteastioiden tyhjennyshinnat ovat korkeampia kuin kotitalouksien ja muiden kunnan ensisijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvien asiakkaiden jäteastioiden tyhjennyshinnat. Korkeampi sekajätteen käsittelyhintaa TSV-asiakkaille johtuu siitä, että jäteyhtiöllä on TSV-palvelutuotantoon yksilöityjä resursseja, jotka nostavat palvelun hintaa. Korkeampi käsittelyhintaa vastaa myös jätelain vaatimuksia. Kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävän jätemaksun tulisi kattaa jätehuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, mukaan lukien kunnan jätelaitokselle jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalustan käytöstä sekä kunnan toissijaiseen jätehuoltopalveluun liittyvästä neuvonnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset. Vastaavia kustannuksia ei aiheudu kunnan ensisijaisen jätteen jätehuoltopalveluiden järjestämisestä.

Biojätteen tyhjennysmaksuihin esitetään muutoksia kuljetusurakkakustannusten sekä jätteenkäsittelykustannusten muutoksiin perustuen. Biojätteen astia- ja kuntakohtaiset hinnoittelumuutokset on esitetty liitteessä 2. Lisäksi jätetaksaan on lisätty uusi astian tyhjennyshinta jäähdyttävälle biosäiliölle.

Biojätteen käsittely on siirtynyt vuoden 2021 aikana Tampereen Tarastenjärven kompostointilaitoksesta Nokian Koukkujärven uuteen biolaitokseen, jossa aiemman aumakompostoinnin sijaan biojätteestä tehdään biokaasua ja lannoitteita. Biolaitoksen käyttöönotosta aiheutuu henkilöstö-, operointi- ja pääomakustannuksia, joita ei ole vastaavissa määrin syntynyt aiemman aumakompostoinnin aikana. Tämän vuoksi TSV-jätetaksassa biojätteen käsittelymaksua esitetään korotettavaksi 85 eurosta 91,50 €/t (alv 0 %), jotta käsittelyn kustannukset olisivat kustannusvastaavia. TSV-jätetaksassa biojäteastioiden tyhjennysmaksut ovat kotitalouksia korkeampia, koska ensisijaisen vastuun jätehuoltopalvelujen jätetaksassa biojätteen käsittelymaksua tuetaan jätemaksun perusmaksuosuudella. Vastaavanlainen subventio ei ole mahdollinen TSV-jätetaksassa jätelain 78 §:n perusteella.

Pakkausjätteiden osalta jäteastian tyhjennyshintoihin esitetään monelta osin korotuksia. Korotusesitykset vastaavat kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen jätetaksaan esitettäviä korotuksia. Pienmetallin ja lasipakkausten astiahintojen esitetään nousevan 0,5–26 % per astiatyhjennys jätelajista, astiatyypistä ja -koosta riippuen. Euromääräisesti tarkasteltuna korotusesitykset ovat 0,14–5,86 €/tyhjennys (alv 0 %). Korotusesitykset johtuvat urakointikustannusten muuttumisesta, minkä vuoksi tyhjennyshintoja joudutaan korottamaan paremman kustannusvastaavuuden saavuttamiseksi. Suurimmat

korotuspaineet ovat pienmetallin 5 m³:n ja tätä pienempien syväsäiliöiden tyhjennyshinnassa, mihin esitetään 5,86 € (alv 0 %) hinnan korotusta per tyhjennys. Suuria syväsäiliöitä käytetään metallinkeräyksessä kuitenkin verrattain vähän, minkä lisäksi astioita tyhjenetään ainoastaan kerran tai kaksi vuodessa. Tämän vuoksi hinnankorotus jää TSV-asiakkaille käytännössä vähäiseksi.

Kartonkipakkausten osalta Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen ja Ylöjärven tyhjennyshintoihin esitetään kokonaisuudessaan korotuksia. Korotukset vastaavat kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen tyhjennyshintoihin esitettäviä korotuksia. Korotusesitykset ovat pääasiassa indeksikorotuksia ollen 1,6–3,50 % astiatyypistä riippuen. Euromääräisesti tarkasteltuna korotukset ovat hyvin maltillisia, korkeintaan 0,50 € (alv 0 %) per astiatyhjennys. Pikakontin osalta korotusesitys on kuitenkin suurempi ja se johtuu hintaohjauksen vahvistamisesta. Uusien jätehuoltomääräysten myötä pikakonttien käyttö jätteenkeräyksessä on kiellettyä 1.1.2022 alkaen. Voimakkaammalla hintaohjauksella pyritään osaltaan vaikuttamaan siihen, että pikakonteista luovuttaisiin jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla mahdollisimman nopeasti. Muiden kuntien osalta kartonkipakkausten tyhjennyshintojen esitetään pääasiassa säilyvän nykyisellä tasolla. Korotusta esitetään kuitenkin pikakontin tyhjennyshintaan vastaavin hintaohjauksen perusteiden edellä on esitetty. Myös kartonkipakkausten 5 m³:n ja tätä pienempien syväsäiliöiden tyhjennyshintaan esitetään 4 % indeksikorotusta.

Aiemmin muovipakkausten keräys- ja kuljetuspalvelua on ollut tarjolla ainoastaan Tampereen kaupunkiseudun kunnissa, mutta vuoden 2022 aikana keräys- ja kuljetuspalvelut laajenevat kattamaan koko toimialueen. Tämän vuoksi hinnoittelu on jätetaksassa laajennettu koskemaan koko toimialuetta. Voimassa olevassa jätetaksassa asetettuun Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen ja Ylöjärven muovipakkausten tyhjennyshintaan esitetään lisäksi korotusta 240–770 litran jäteastian tyhjennyshinnan osalta. Prosentuaalisesti astian tyhjennyshintaan esitetään 30 % korotusta, mutta euromääräisesti korotus on ainoastaan 1,6 €/astiantyhjennys (alv 0 %). Korotusesitys johtuu lisääntyvistä muovipakkausten keräys- ja kuljetusmääristä, joiden arvioidaan kuusinkertaistuvan uusien jätehuoltomääräysten tuomien velvoitteiden vuoksi. Korotusesitys vastaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvien jätehuoltopalvelujen jätetaksaan esitettyjä hinnankorotuksia, koska TSV-asiakkaiden jäteastioiden tyhjennyshinnat eivät saa alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua.

Jätehuollon lisätöiden maksut kuljetuspalveluiden osalta ovat TSV-asiakkailta samat kuin muilla lakisääteisillä asiakkailta. Lisätyömaksuihin esitetään kokonaisuudessaan korotuksia. Korotukset johtuvat pääasiassa yleisistä indeksikorotuksista. Järjestelmään sopimattoman avaimen käytöstä aiheutuvaan lisätyömaksuun esitetään kuitenkin suurempaa

korotusta (+3,70 €/käynti, alv 0 %). Korotusesityksessä on kyse hintaohjauksesta, jolla pyritään ohjaamaan kiinteistöjä järjestämään jättilojen lukitus jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla. Esitetyn hintaohjauksen avulla pyritään parantamaan kuljetusten sujuvuutta ja helpottamaan jäteyhtiön avainhallintaa. Maksuihin esitettävät muutokset on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 2.

Jätekeskuksien ja lajitteluasemien sekä Tarastenjärven vaarallisen jätteen vastaanottomaksut

Jätteiden vastaanotolle jätekeskuksilla ja jäteasemilla on määritelty kustannusperusteisesti tonnihinnat (euroa/tonni), joilla katetaan jätteen vastaanoton ja käsittelyn kustannukset sekä osin jätekeskuksien kiinteitä kustannuksia.

Tavanomaisen jätteen käsittelymaksujen esitetään säilyvän samansuuruisina kuin vuonna 2021 tai hintojen esitetään nousevan jätelajista riippuen. Korotuksia esitetään loppusijoitettavien jätteiden, energiahyödynnettävien jätteiden ja biojätteen käsittelyhintoihin. Myös risujen, lannan ja kantojen käsittelymaksuihin esitetään korotuksia. Korotukset ovat pääosin maltillisia, noin 1,5–11 %. Suurin käsittelyhintojen korotuspaine on lannan käsittelyhinnassa, jonka esitetään nousevan 19 €/t (alv 0 %). Esitetyt korotukset johtuvat jätteenkäsittelykustannusten noususta.

Jätekeskuksissa tehtävää lisätyötä, kuten lajittelua ja konetyötä, koskeviin hintoihin esitetään myös korotuksia. Lajittelumaksuihin esitetään 10 euron ja 20 euron (alv 0 %) hinnankorotusta riippuen jätekeskuksella tehtävän lajittelutyön laajuudesta. Muiden lisätyöhintojen esitetään säilyvän samansuuruisina kuin vuonna 2021. Lisätöihin esitetään myös lisättäväksi uusi maksukategoria ”Palvelumaksu, siirtoasiakirjan tulostus”. Maksukategorian lisäys johtuu sähköisiin siirtoasiakirjamenettelyihin siirtymisestä 19.7.2021 voimaantulleen jätelain muutoksen johdosta. Osa asiakkaista toivoo kuitenkin edelleen erikseen tulostettavaa paperista siirtoasiakirjaa, mistä esitetään perittäväksi taksaan lisätty lisämaksu.

Vaarallisten jätteiden vastaanotolle Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskuksessa on määritelty TSV-taksassa kustannusperusteisesti kilohinnat (euroa/kg), joilla katetaan jätteen vastaanoton ja käsittelyn kustannukset sekä osin jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia. Vaarallisten jätteiden asema Varmalla vastaanotettavien jätteiden käsittelymaksuihin esitetään monelta osin korotuksia muuttuneiden yleiskustannusten perusteella. Korotukset kohdistuvat erityisesti orgaanisten ja öljypitoisten jätteiden sekä torjunta- ja suoja-ainepitoisten jätteiden vastaanotto- ja käsittelymaksuihin. Sen sijaan epäorgaanisten ja PCB-pitoisten jätteiden vastaanotto- ja käsittelymaksujen esitetään säilyvän samansuuruisina kuin vuonna 2021. Vaarallisten jätteiden ADR-luokiteltujen kuljetusten hintoihin esitetään osittain korotuksia mm. noutojen, työtuntilisän ja avustajan kustannuksia koskien.

Jäteasemilla ja jätekeskuksissa vastaanotettavien pienkuormien käsittelymaksuihin esitetään korotuksia. Korotusesitys johtuu sekajätteen käsittelymaksun korotuksesta. Korotusesitys on sekajätteen tai rakentamisen ja purkamisen jätteen enintään 2 ja 4 m³:n pienkuormille noin 2 % eli 0,40–0,72 € (alv 0 %) per kuorma. Lisäksi hinnoittelua on muutettu siten, että jätetaksaan on lisätty uusi hintaluokka enintään 0,5 m³:n pienkuormille, jotka sisältävät rakentamisen ja purkamisen jätettä tai sekajätettä. Tämän vastaanottohinta on 5,65 €/ kuorma (alv 0 %). Aikaisemmin jätetaksassa on ollut hinta ainoastaan 240 litraa vastaavalle jätemäärälle, jota esitetään nyt poistettavaksi taksasta.

Myös kyllästämättömän puujätteen käsittelymaksuihin esitetään noin 13 % hinnankorotusta. Sitä ei saada itse hyödynnettyä jätekeskuksilla, vaan se on toimitettava hakkeena eteenpäin jatkokäsittelyyn. Tästä aiheutuvat kustannukset ovat kohonneet, minkä vuoksi hinnan korotusta esitetään. Taksaan esitetty hinta on kustannusvastaava toiminnan kustannuksiin nähden. Lisäksi maa-aineksen sekä betoni- ja tiilijätteen pientuojamaksuihin esitetään 0,80 euron (alv 0 %) hinnankorotusta per kuorma. Muutoksia esitetään, jotta käsittelyhinnat olisivat entistä kustannusvastaavampia.

TSV-jätetaksassa on lisäksi esitetty Repsikka-noutopalvelun kuljetushinnat. Uutena asiana TSV-jätetaksaan on tuotu Repsikka-noutopalvelun kuljetushintoihin maksut terveydenhuollon lasille sekä pistäville ja viiltäville jätteille. Näitä ei ole aiemmin eritelty Repsikka-noutopalvelun hinnoittelussa TSV-jätetaksassa. Taksassa asetetut kuljetushinnat ovat kustannusvastaavia toiminnasta aiheutuviin kuluihin nähden.

Hintamuutokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Tiedoksi

Toimialueen kunnat, Pirkanmaan Jätehuolto Oy, kuulutus

Liitteet

- 1 Liite 1 Esitys TSV-jätetaksaksi 1.1.2022 alkaen
- 2 Liite 2 Hintamuutokset vuoden 2021 jätetaksaan verrattuna
- 3 Liite 3 Kuulutus TSV-jätetaksasta 1.1.2022 alkaen
- 4 Liite 4 Lausuntopyyntö kunnille TSV-jätetaksasesityksestä

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 12.10.2021 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 12.10.2021

Tampere
12.10.2021

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Muutoksenhakukielto

§50

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)